

Actorul=cetățean

Nu știu cine, printr-o butadă, spunea un mare adevăr : „Actorii romîni au cunoscut de două ori alegerile din trecut — o dată în Caragiale (căci de la „corul“ alegătorilor pînă la Trahanache, cu toții am trecut prin *O scrisoare pierdută*) și o dată pe propria lor spinare“.

Alegerile de odinioară aveau într-un anumit fel „legături“ cu un anumit gen de teatru, prin mascaradele inabil regizate, prin fast, decor și monoloage politice, iar la final, după ce erau aleși, domnii deputați mai aveau și ei „legături“ sporadice cu o anumită faună din culisele teatrelor.

Regretatul Ionel Țăranu povestea cu haz o întâmplare nostimă, datorită căreia se alesese cîndva deputat în Cameră. Aici, comicul, rătăcit printre acționari, moșieri și alți „reprezentanți ai poporului“, înregistra „scene tari“ care aveau să-i servească mai tîrziu ca material de bază comediei *Articolul 19*. Spunea răposatul că, după o numărătoare a celor prezenți, președintele Camerei a anunțat ironic : „Sîntem 234 domni deputați și un actor !“

Poporul alege astăzi deputații săi și printre aceștia se numără și mulți actori. Dar în ședințe ei sînt un tot : reprezentanții celor mulți. Căci nu există sfat popular, în orașele care au teatre de stat, din care să nu facă parte unul sau mai mulți actori. Le-am întîlnit numele la Turda și la Arad, la Cluj și Iași, la București pe o listă pe care se află la loc de cinste numele : Lucia Sturdza Bulandra.

Actrițele și actorii deputați sînt angajați în acțiunile obștești care merg de la înzestrarea cu bunuri materiale a vieții cartierelor pînă la satisfacerea celor mai înalte cerințe ideologice și artistice. Sînt acestea acțiuni îndreptate toate spre ridicarea bunei stări materiale și culturale a poporului : în noua școală vor crește și vor învăța viitorii spectatori la piesele „marelui repertoriu“ ; la căminul cultural, ascultînd piesa într-un act, vodevilul și canțoneta, spectatorii vor prinde gust să bată drumul „teatrului mare“.

Vechii deputați aveau „titluri persoanele“ ; atunci cînd lipseau blazoanele cu herbă, erau prezente falcile de moșie, jetoanele sau măcar protecțiile înalte. Deputații actori au și ei titluri. Nu le-au moștenit, nu le-au închiriat, nu le-au tras la mezat. Alegătorul din cabina de vot — spectatorul din sală — i-a acordat deputatului său titulatura cea mai înaltă : artist al poporului, artist emerit, i-a prins de piept medaliile bătute cu mina lui aspră și puternică. Înainte vreme, candidații cereau voturile poporului, suiți pe butoaie sau pe mese de crișmă, sau pe pernele automobilului. Și de acolo, promiteau, promiteau, promiteau !

Actorii de azi s-au prezentat în lumina reflectoarelor și au vorbit alegătorilor cu talentul și priceperea lor artistică. În zilele premergătoare zilei sărbătorești a alegerilor, actorii i-au reamintit — pentru că asta nu trebuie uitat niciodată — și pe Farfuridi și pe Cațavencu, prezenți încă la oficiile unor posturi de radio apusene. Au arătat generației tinere, prin cuvântul lui Caragiale, Mușatescu, M. Ștefănescu, A. Baranga, I. Țăranu și Șt. Tita, și atîția alți autori, practicile politice de odinioară, tragicomedia înfiorătoare jucată de cabotinii sanctificați altădată „inviolabili“; „nimic nu-i arde mai rău pe ticăloși decît risul“ spunea Caragiale despre liota aceasta, despre care maturii și bătrînii păstrează amintiri negre. Actorii au înțeles să-i înfățișeze nu ca pe niște paiate rizibile, ci ca pe o clică puternică, ca pe „tagma asupritorilor“, cum i-a pecetluit Tudor.

Cu sau fără grimă și peruci, actorii sînt în primul rînd cetățeni. Cînd votează, ori cînd sînt aleși, prezența lor în viața publică are ecou undeva într-un sat unde ard noi lumini, pe un drum de țară acum pavat, într-un nou pavilion de spital, în noul local de teatru. Actorul-cetățean și actorul-deputat sînt marile insemne date de Republică slujitorilor scenei, gratificați în trecut cu toate epitetele „moștenite“ încă de la romani.

Spre deosebire de *cetățeanul* lui Caragiale, actorul știe cu cine votează. Votează cu cei care i-au dat demnitatea și cinstirea de slujitor al scenei, care l-au coborît din „căruța cu paiate“ a lui „Musiu Millo“ și l-au ridicat în prețuire și respect.

Citim tot mai des în ziare despre participarea actorilor la ședințele comisiilor de deputați, aflăm despre acțiunile lor, de inițiativele lor creatoare. Cetățenii cartierului au rîs sau au lăcrimat seara la spectacol, și a doua zi se sfătuiesc cu actorul care i-a făcut să rîdă sau să lăcrimeze, despre nevoile lor, despre tot ce e de făcut, ca ulița, strada, cartierul, orașul, Republica să înflorească.

Niculescu-Buzău spune în amintirile lui că toate cele văzute în anii Republicii i se par un miracol, că adeseori s-a întrebat dacă nu cumva mîna unui vrăjitor a schimbat toate. Și bătrînul mărturisește că a înțeles „secretul“ acestor transformări: Partidul.

În această lumină nouă, alegerile au confirmat calitatea actorului-cetățean. E o titlatură, un titlu de noblețe, nu numai posibil dar și obligatoriu pentru un artist al patriei noastre.

De două ori aplaudați, ca actori și deputați, cetățenii artiști, pornind cu mîndrie în cel de al doilea deceniu, își simt și-și mărturisesc elanurile sporite spre noi realizări în construirea vieții de mîine.